

[Kai Moltke.]

derne og deres organisationer. Man skal ikke vente sig for meget, hvis man gennemfører en så mekanisk politik.

Når tingene ligger sådan, er det jo nemt at blive af med arbejdskraft. I Finland var arbejdslønningerne — og derfor var det let-sindigt at gennemføre denne stramme indkomstpolitik — i forvejen kun ca. halvdelen af det svenske lønniveau, og derfor gik marchen til Sverige. Jeg tror, at netop i en periode, hvor kvalificeret arbejdskraft er en faktor, som bestemmer hele industriens udvikling, skal man være lidt forsigtig med bare at se på økonomisk balance og social balance. Det kunne jo være, at rejsernes antal den gale vej over Sundet også ville være voksende, hvor det drejer sig om dansk arbejdskraft, hvis man mener, at man ikke får det, som man kunne få i andre lande. Det opdagede hollænderne i 1960ernes første halvdel, da de på grundlag af en indkomstpolitisk teori opnåede det diametralt modsatte af det, som de angiveligt tilsigtede.

Derfor tror jeg, at regeringen, før den vender tilbage med flere økonomiske planer, skulle gøre sig den ulejlighed at studere indkomstpolitik, som den er formuleret i Frankrig omkring midten af 1960erne, de slette erfaringer med og sammenbruddet af indkomstpolitikken i Holland, og man skulle begynde at skelne imellem de ting, som er holdbare, og de ting, som var uholdbare i vort naboland Finland.

Jeg skal for mit vedkommende nøjes med disse ting, for det er ikke så nemt at regne ud, hvordan man regulerer økonomien og indtægterne. Foreløbig mangler vi fuldstændig en indkomstpolitik for alle ikke-lønmodtagere. Lad de sager komme på bordet, og lad så de faglige organisationer benytte deres ret til under forhandlingerne at opnå, hvad de kan. Og lad os så ellers sige, at det haster ikke med, at regeringen yderligere tager en tommestok eller et millimetermål frem og foreskriver arbejdsgiverne, hvad det i samfundets interesse er forsvarligt at give lønmodtagerne. Jeg tror, at frie forhandlinger på arbejdsmarkedet i øjeblikket er det, som skal forsvares.

Ømann: Den politiske mening med at hente de økonomiske overvejelser ud af 21

mands udvalgets studiekreds og herved i salen er naturligvis at appellere til regeringen om at erklære sig over for landets mest overordnede organ, folketinget, og over for landets befolkning om, hvad den egentlig vil stille op, dels over for den vanskelige økonomiske situation, som var og er baggrunden for regeringens oplæg i september, dels over for den politiske situation, som er opstået, efter at lønmodtagerorganisationerne utvetydigt har afvist de centrale punkter i regeringsoplægget, nemlig dyrtidsreguleringens nedgøring og binding af lønudviklingen ved tvungen voldgift, en politisk situation, som klart viser, at hvis regeringen tvangsmæssigt vil gennemføre sine ideer, vil regeringen samtidig fremkalde reaktioner hos lønmodtagerne med en virkning, der er den stik modsatte af, hvad regeringen siger den ønsker.

I denne situation, hvor erkendelsen burde være fremskreden, ville der for statsministeren have været anledning til at tage regeringens oplæg af bordet, sådan som den socialdemokratiske dagsorden i dag udtrykker det, og sådan som vi fremsatte krav om det, før vi forlod 21 mands udvalget. Der ville som noget mindre have været anledning til at afkræfte den tvivl, der findes hos befolkningen om, hvorvidt regeringen kan og vil føre den helhedspolitik med ligelige byrder for alle, som den højtideligt har proklameret, bortvejre mistanken om, at der her bare er tale om en nedskæringspolitik over for lønmodtagerne. Dette er nødvendigt, skulle man mene, på baggrund af, at hvad helhedspolitik angår, så har regeringen alene et ineffektivt, et gennemhullet prisstop at henvise til med løfter om at gennemføre noget lidt mere magtesløst efter 1. marts 1971.

Sådanne skridt fra regeringens side ville have været forståelige forsøg på at få en væltet vogn op af grøften, befordre forhandlingerne med organisationerne, men hvad fik folketinget og Danmarks befolkning at vide i dag: nul og niks. Statsministeren står fast. Han står fast i en umulig situation, som nok kan tiltrænge den faste stemmeføring, som vi hørte.

Vi må jo efter svaret i dag holde op med at give regeringen gode råd, for det er nyttesløst, men offentligheden skal vide, at regeringen ved eller burde vide, hvis den gad